

Semih İdiz

Türkiye'siz Avrupa stratejik güç olamaz

Finlandiyalı yetkililerin gözüyle bakıldığında, Türkiye'nin stratejik ölçeği ve Avrupa için "kaçınılmaz önemi" çok daha net görünüy[or]. O kadar ki, Finlandiya'nın eski dışişleri bakanı ve şimdiki AB ile ilişkilerden sorumlu bakanı Alexander Stubb'a göre Türkiye "stratejik ağırlık" açısından ilk beş ülke arasında bulunuy[or]. Bu yüzden mutlaka AB üyesi olması gerekiyor.

"B[ir] ne kadar çab[ak] ol[ursa] AB için o kadar iyi olacaktır" diyen Stubb, Birliğin ciddi bir ekonomik krizden geçtiğine, bu arada Avrupa'nın dünyadaki siyasi ağırlığının görelisi olarak azaldığına işaret ederek, bu[nyanın] Türkiye'nin üyeliğini hızlandırabilecek faktörler labileliğini düşünüy[or]. Ancak, Stubb, tüm AB yetkilileri gibi, Türkiye'nin de başta Kıbrıs konusunda olmak üzere, sorumluluklarını yerine getirmesi gerektiğini belirtiy[or].

Sırt çevirme endişesi

Finlandiya hükümetinin davetlisi olarak bulunduğumuz Helsinki'de Alexander Stubb ile Türk-AB ilişkilerinin yanı sıra, bölgemizde meydana gelen s[osyal] gelişmeleri konuştuk. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile yakın dostluğını vurgularken kendisine "Ahmet" diye hitap eden Stubb, Türkiye'nin aldığı olumsuz sinyaller nedeniyle Avrupa'ya sırt çevirmesinden endişeli olduğunu kaydetti.

Ankara'nın, NATO'nun "Füze Kalkanı" projesine katılma kararı aldığına işaret etmemiz üzerine Stubb, bu gelişmenin "Türkiye'nin stratejik ölçü kadar, ekonomik ve kültürel açıdan önemi konusunda Avrupa'da bazı gözleri açması gerektiğini" vurguladı.

Stubb, "Türkiye, Fransa ve Almanya arasında bir diyaloga ihtiyaç var. Biz AB'nin gerçekten küresel bir oyuncu olmasını istiy[orsak], bu[nyanın] Türkiye'siz olamaya bağını görmemiz lazım"

diye konuştu.

AB ile ilgili politikalara i□ □iya□et g□z□yle bakma alışkanlığının Avrupa’da yayılmakta olduğunu belirten Stubb, pop□l□ politikalar□ın “g□çmen korku□uyla fl□rt etmelerinin” b□yle bir ortamda kolay olduğunu vurguladı. “Bu a□ıdan Avrupa’da artık □ađ veya □ol diye bir ayırım kalmadı. Artık, k□re□el□ilerle yerel□iler var ve bunlar çatışıyor” dedi.

Stubb řu anda Avrupa’daki a□ıl □orunun Avro krizi ile S□hengen yoluyla □erbe□ dolaşım konuları olduğunu kaydetti. Finlandiya’daki □on □e□imlerde yaban□ d□şmanı “Gerçek Finler” parti□inin □nemli ilerleme □ağladığına işaret edip, “Finlandiya h□k□metinin T□rkiye’ye verdiği de□tek, halk tarafından da kabul ediliyor mu?” diye □ormamız □zerine Stubb, “Finlandiya’daki tartışmalarda T□rkiye diye bir □oron yok” diyerek net konuştu.

T□rkiye tartışma□

Finlilerin bug□n AB’nin ekonomik ve mali denetim gibi i□ me□eleleriyle ilgilendiğini kaydeden Stubb, buna rağmen □lke□inde ilerde AB çerçeve□inde bir “T□rkiye tartışma□ının” yaşanabile□eğini de te□lim etti. Buradan “Arap Baharı” konu□una ge□en Stubb, d□nyanın Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Ba□ra K□rfezi’nde uzun vadeli □ure□erle karşı karşıya olduğunu kaydetti.

“Demokra□ □ini şişeden artık çıkmış ol□a da, bu b□lgelerdeki □lkelerin hep□inin demokra□ıye doğru ilerleye□eklerini garanti eden bir şey yok” diye konuşan Stubb, “Buradaki en iyi hal □enaryo□u bu □lkelerden bazılarının T□rkiye’nin gittiği yoldan ilerleyerek T□rkiye gibi olmalarıdır” dedi.

İ□rail ile T□rkiye ara□ında yaşanan gerginliğe de değinen Stubb, “T□rkiye ile İ□rail ara□ında iyi ilişkiler olmaz□a, Ortadoğu’da barışa erişmek m□mk□n olamaz” dedi. İki □lke ara□ındaki diplomatik diyalogun bu nedenle b□lge i□in □ok □nemli olduğunu vurgulayarak, bu diyalogun karşılıklı □ozl□ atışmalardan □ok daha yararlı ola□ağını □ozlerine ekledi.

AB’de yalnız değiliz

Stubb, “Bu nedenle Başbakan Erdoğan ile İ□rail Başbakanı Netanyahu b□lgedeki iki demokra□inin tem□il□ileri olarak bir araya gelerek Ortadoğu’nun yararı i□in nelerin yapıla□ağını g□r□smeleri gerekivor” diye konuştu.

Helinki'deki temalarımızdan Trkiye'nin AB'de anıldığı kadar yalnız olmadığını grdk. Bu kez Finlandiya'da aşırı ağın ykelişe gemeiyle, bu lkenin deteğinin ne kadar reeği merak konus ola da en azında mevut ortamda Ankara'nın Helinki'ye gvенеebileeđini aıka grdk.